

Torunianie uczcili w niedzielę, 26 października 2025 roku pamięć ofiar pierwszych straceń na Barbarce, jakie miały miejsce jesienią 1939 roku.

Co roku w lesie barbarckim odprawiane jest uroczyste nabożeństwo w intencji mieszkańców Torunia - ofiar masowych egzekucji, przeprowadzanych w tym miejscu w 1939 r. przez hitlerowców.

Szacuje się, że śmierć poniosło około 600 osób. Plenerowa Msza św. i uroczystość patriotyczna pod pomnikiem znajdującym się na Barbarce odbyły się 26 października 2025 r. Złożono jeden wspólny wieniec jako wyraz pamięci o zbrodni sprzed 86 lat.

W uroczystości udział wzięli samorządowcy, radni, przedstawiciele służb mundurowych, duchowieństwa, środowisk kombatanckich oraz krewni ofiar mordu sprzed 86 lat i mieszkańcy. Miasto reprezentował zastępca Prezydenta Miasta Torunia Rafał Pietrucień oraz radni Rady Miasta Torunia Michał Rzymyszkiewicz i Michał Zaleski. Zastępca prezydenta Torunia Rafał Pietrucień podkreślał wagę tego historycznego miejsca i pamięć o ofiarach, o których nie wolno nam zapomnieć.

Masowe aresztowania w Toruniu w czasie okupacji hitlerowskiej rozpoczęły się w połowie października 1939 r. W pierwszej kolejności aresztowano przedstawicieli polskiej inteligencji mieszkającej w naszym mieście: lekarzy, adwokatów, nauczycieli, urzędników, księży czy działaczy społecznych. Byli wśród nich jednak także ludzie młodzi w wieku 16-20 lat.

Ofiary aresztowań trafiły głównie do Fortu VII, gdzie urządzono więzienie. Pod koniec października z tego miejsca Niemcy rozpoczęli wywozić w grupach Polaków do lasów Barbarki i tam dokonywać egzekucji. Wskutek tego życie straciło blisko 600 osób. Zostali pochowani w masowych grobach wykopanych w lasach Barbarki. Przed zbliżającym się końcem wojny groby te zostały na rozkaz Niemców odkopane, a większość zwłok została spalona. Niemniej we wrześniu i październiku 1945 r. przeprowadzono badania lasów Barbarki i ekshumacje. Odkryto siedem mogił. Z jednej z nich wydobyto 87 ciał z widocznymi znakami egzekucji. Pochowano je następnie na cmentarzu przy ul. Grudziądzkiej.

Dzień przed uroczystościami na Barbarce, w sobotę 25 października 2025 r. grupa około stu mieszkańców miała okazję zwiedzić Fort VII z przewodnikiem – Marcinem Orłowskim, współautorem Atlasu Twierdzy Toruń, poświęconego Fortowi VII.

Zwiedzanie Fortu VII z przewodnikiem - Marcinem Orłowskim, 25.10.2025 r.

Fort VII "Tadeusz Kościuszko", stuipiędziesięcioletni fort położony w północno-zachodniej części miasta. Po opuszczeniu Torunia przez Prusaków w okresie międzywojennym pełnił funkcje szpitalne i wojskowe. W okresie okupacji miejsce martyrologii torunian i Pomorzan. To właśnie z fortecznych kazamatów po ciężkich przesłuchaniach wywożono setki polskich patriotów na rozstrzelanie do lasów Barbarki. Niemieccy oprawcy z fortu VII nigdy nie ponieśli konsekwencji swoich zbrodni. Po wojnie Fort VII był niedostępny przez wiele lat, jednak ostatnimi laty okazjonalnie udostępnia swoje wnętrza zwiedzającym.

Fot. © UMT 2025, autor: Agnieszka Bielecka, licencja: CC BY-NC 4.0

Fot. ze zwiedzania Fortu VII autorstwa Jakuba Rygielskiego

- [Go back](#)
- [Share on: X](#)
- [Share on: FB](#)
- [Print](#)
- [PDF](#)